

**SVENSKA
KENNELKLUBBEN**
HUNDÄGARNAS RIKSORGANISATION

Utvärdering av SKKs hälsoprogram för mentalitet

mars 2017

Foto: Christina Jacobsson

Foto: Stefan Strömwall

Foto: Yvonne Kekkonen

Foto: Elin Drougge

Foto: Cassandra Wikgren

SVENSKA
KENNELKLUBBEN
HUNDÄGARNAS RIKSORGANISATION

SKKs hälsoprogram för mentalitet

Nivå 1: Central registrering av BPH och MH

Såväl Beteende- och personlighetsbeskrivning hund, BPH, som Mentalbeskrivning Hund, MH, registreras för samtliga raser i SKKs stambok så snart resultat inkommer. Inga särskilda krav på avelsdjur är kopplade till denna nivå av hälsoprogram.

Nivå 2: Krav på centralt registrerat resultat avseende BPH eller MH

Krav på mentalbeskrivning (Genomförd BPH, alt. Känd mental status genom MH) av avelsdjur för registrering av valpkull tillkommer efter ansökan från special- och rasklubb. Hälsoprogram på denna nivå kan försvåra användningen av utländska avelsdjur om inte dessa undantas från regelverket.

SVENSKA
KENNELKLUBBEN
HUNDÄGARNAS RIKSORGANISATION

Utvärdering av mentalt hälsoprogram

- Följande beskrivna arbetsgång för utvärdering gäller i första hand mentala hälsoprogram på nivå 2
- Mallen går dock fint att använda även för klubbar med raser med nivå 1 i syfte att diskutera och dokumentera ett pågående mentalitetsarbete

SVENSKA
KENNELKLUBBEN
HUNDÄGARNAS RIKSORGANISATION

Utvärderingen syftar till att svara på:

- Vad är programmets syfte?
- Har programmet haft avsedd effekt?
- Har programmet medfört några negativa konsekvenser?
- Bör programmets nuvarande utformning ändras?

SVENSKA
KENNELKLUBBEN
HUNDÄGARNAS RIKSORGANISATION

Underlag för utvärderingen

Fundera över vilket underlag som kan användas för utvärdering av er ras, t ex:

- Hos SKK registrerade data:
  - Avelsdata: resultat från BPH och/eller MH
- Rasdata/LatHunden eller annat program som används av klubben
- Enkätinformation
- Publicerade artiklar/studier (nationellt och internationellt)
- Erfarenheter från andra länder eller raser
- Rasstandard och text i den rasspecifika avelsstrategin under rubriken Mentalitet/funktion

SVENSKA
KENNELKLUBBEN
HUNDÄGARNAS RIKSORGANISATION

Bakgrundsfakta – programmets tillkomst och nuläge mm

- Sammanställ en text innehållande information gällande:
- Vad står det i rasstandarderna om mentalitet (uppförande/karaktär, bakgrund/ändamål)?
- Redogör för programmets tillkomst
- Orsak, förankring, var man enig? etc.
- Redogör för programmets nuvarande utformning (nivå 1 eller 2) och tidpunkt för dess införande

SVENSKA
KENNELKLUBBEN
HUNDÄGARNAS RIKSORGANISATION

Forts. Bakgrundsfakta – programmets tillkomst och nuläge mm

- Ev. förändringar i regelverket/övergång till annan mentalbeskrivning och i så fall när. Några hållpunkter:
  - 1989 införde SBK Mentalbeskrivning Unghund (MUH) som officiell stambokförd beskrivning
  - 1997 övergick MUH till MH (Mentalbeskrivning Hund)
  - 2012 införde SKK BPH, Beteende- och personlighetsbeskrivning hund som officiell stambokförd beskrivning
  - 2017-01-01 förändring av definitionen av känd mental status för föräldradjur födda fr o m 20160101 gällande Svenska Brukshundklubbens raser
  - SKK rekommenderar BPH för samtliga raser utanför de inom Svenska Brukshundklubbens rasansvar
- Klubbens ev. egna rekommendationer och strategier
- RAS, valphänvisning, hanhundslistor etc

SVENSKA
KENNELKLUBBEN
HUNDÄGARNAS RIKSORGANISATION

Värt att fundera kring!

- Hur viktig är mentaliteten?
  - För individen och ägaren?
  - För rasen?
- Vilka egenskaper/beteenden är viktigt att bevara? Bör något förändras?
  - Vilka var/är målen?
  - Vilka var/är strategierna?
- Hur ser benägenheten ut att delta på mentalbeskrivning? – över tid?
- Hur bra underlag har vi för en utvärdering?
  - Är underlaget för utvärderingen baserat på resultat från många hundar eller enstaka?
  - Hur stor andel av populationen beskrivs inom varje årskull?
  - Är den beskrivna populationen representativ för rasen?
  - Har vi uppgifter om tillräckligt många beskrivna hundar för att kunna dra några säkra slutsatser?
  - Finns någon annan information att ta hänsyn till (enkäter osv)?

SVENSKA
KENNELKLUBBEN
HUNDÄGARNAS RIKSORGANISATION

Effekter av hälsoprogrammet - analys och diskussion

- Har rasens mentala egenskaper påverkats över tid? Hur i såna fall?
- Fundera på hur programmet utifrån:
  - Utnyttjad andel av populationen i avel
    - svensk respektive utländsk
  - Har stor del av populationen uteslutits?
  - Beskrivs lämpligt antal hundar?
  - Har programmet i sin nuvarande form några nackdelar?
  - Är kostnader och besvär för uppfödarna rimliga?
- Hur ser utveckling av rasen ut i andra avseenden?
  - Antal registrerade hundar
  - Har rasens arbetsegenskaper/funktion förändrats
- Stämningen inom klubben?
  - "stridigheter" kring mentalitet och program och/eller annat

SVENSKA
KENNELKLUBBEN
HUNDÄGARNAS RIKSORGANISATION

Utifrån gjorda sammanställningar, analys och diskussion - försök dra slutsatser om:

- det beskrivs tillräckligt många hundar eller för få
- hur väl programmet har fungerat. Kom ihåg frågeställningarna som utvärderingen syftar att svara på (från sidan 1):
  - Vad är programmets syfte?
  - Har programmet haft avsedd effekt?
  - Har programmet medfört några negativa konsekvenser?
  - Bör programmets nuvarande utformning ändras?
- redogör för tänkbara anledningar till om programmet har varit framgångsrikt eller inte
- det finns anledning att förespråka endera BPH eller MH som beskrivningsform
  - för- och nackdelar med en eller två beskrivningsformer

SVENSKA
KENNELKLUBBEN
HUNDÄGARNAS RIKSORGANISATION

Beslut om programmets framtid?

- Utifrån era slutsatser diskutera och besluta om:
- det är befogat med nuvarande nivå på programmet
  - eller om nivån bör ändras (höjas/sänkas?) och i så fall varför?
- ändringar som skulle förbättra programmet
  - för- och nackdelar med ev. ändringar

SVENSKA
KENNELKLUBBEN
HUNDÄGARNAS RIKSORGANISATION

Åtgärder efter utvärderingen

- Informera klubbens medlemmar och aktuell specialklubb
- Behöver RAS revideras? Förankra inom ras-/specialklubb
- Skicka kopia av utvärderingen för kännedom till SKKs Avdelning för avel och hälsa
- Ansök om ev. ändringar (skärpning, lättnad, språkligt alt. avslut) av pågående program. En ev. ansökan sker via specialklubb och skickas sedan till SKK/Anna Qvarfort. SKKs Kommitté för hundars mentalitet, KHM, yttrar sig varefter beslut tas i SKKs Avelskommitté.

**SVENSKA
KENNELKLUBBEN**
HUNDÄGARNAS RIKSORGANISATION

Dokumentation

- Ange källhänvisning
- Arkivera ett exemplar inom klubbens regi

SVENSKA
KENNELKLUBBEN
HUNDÄGARNAS RIKSORGANISATION

Ett par tips!

- Lycka till med ert arbete! SKKs Kommitté för hundars mentalitet har startat *Mentalpoolen* en grupp funktionärer som ska fungera som klubbars resurs i mentalitetsarbetet med stöd, information och engagemang. Läs mer om dem på: <https://www.skk.se/mentalpoolen>
- Det finns också möjlighet att för specialklubb och avtalsansluten klubb att ansöka om bidrag för mentalitetskonferens. Läs mer här: <https://www.skk.se/sv/om-skk/det-har-ar-skk/skks-organisation/kommitteer/kommitten-for-hundars-mentalitet-khm/Arrangera-mentalitetskonferens/>